

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att giltighetstiden för lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003–2005 förlängs till 2009. Det föreslås dessutom att lagens tillämpningsområde utvidgas så att också kommuner, samkommuner som finns i dessa kommuner, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar skall omfattas av avgiftsbefrielsen.

Befrielse från socialskyddsavgift skall i enlighet med gällande lag tillämpas i kommunerna Enare, Enontekis, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Salla, Savukoski, Sodankylä, Utsjoki och Övertorneå samt de s.k. A-skärgårdskommunerna, dvs. Houtskär, Iniö, Karlö, Korpo, Nagu och Velkua.

Till följd av befrielsen från socialskyddsavgift går ett belopp av 6,5 miljoner euro per år förlorat i socialskyddsavgifter, varav folk-

pensionsfondens avgiftsunderskott är 3 miljoner euro och sjukförsäkringsfondens 3,5 miljoner euro. Frågan om täckandet av folkpensionsfondens och sjukförsäkringsfondens avgiftsunderskott måste bedömas senare under 2006. Det föreslås att maximibeloppet av befrielsen från socialskyddsavgift skall vara 30 000 euro per arbetsgivare för den socialskyddsavgift som skall betalas för respektive lönebetalningsår.

Den föreslagna lagen skall vara tidsbegränsad och gälla till utgången av 2009 så att arbetsgivarna sista gången får befrielse från socialskyddsavgiften i januari 2010 på basis av löner som betalats i december 2009.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2006. Lagen skall tillämpas i den föreslagna formen första gången på den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i januari 2006 och som skall betalas i februari 2006.

MOTIVERING

1. Nuläge

Lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005 (1200/2002) har varit i kraft i kommunerna Enare, Enontekis, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Salla, Savukoski, Sodankylä, Utsjoki och Övertorneå samt de s.k. A-skärgårdskommunerna, dvs. Houtskär, Iniö, Karlö, Korpo, Nagu och Velkua från ingången av 2003. Lagen tillämpas sista gången i januari 2006 på den socialskyddsavgift som fastställs på basis av löner som betalas ut i december 2005.

Enligt lagen har en privat arbetsgivare och ett sådant statligt affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/1987) fått be-

frielse från socialskyddsavgift. Avgiftsbefrielsens maximibelopp har varit 30 000 euro per arbetsgivare och år. Befrielsen är ett sådant de minimis-stöd som avses i kommissionens förordning (EG) nr 60/2001. Beloppet av det avdrag som en arbetsgivare som bedriver företagsverksamhet får göra är beroende av de övriga de minimis-stöd som arbetsgivaren får. Under en period av tre år får stödets sammanlagda belopp inte överstiga 100 000 euro. Enligt bestämmelserna om de minimis-stöd får sådana arbetsgivare inte avgiftsbefrielse vilkas huvudsakliga verksamhetsområde omfattar transport eller vilka bedriver sådan verksamhet som avses i bilaga I till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, såsom produktion, förädling eller saluföring av jordbruks- och fiskepro-

dukt eller produktion av stenkol.

Enligt lagen skall arbetsgivaren göra en anmälan om inledande av försöket till skatteverket på hemorten. Efter det har arbetsgivaren på eget initiativ kunnat göra avdraget för de socialskyddsavgifter som arbetsgivaren betalat. Arbetsgivaren skall dock underrätta skatteverket om avgiftsbefrielseavdragens belopp.

Syftet med lagen var att reda ut hur avgiftsbefrielsen för arbetsgivare påverkar sysselsättningen och arbetsgivarnas sysselsättningsbetingelser. Lagens verkningar har utvärderats på beställning av social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet. Enligt slutrapporten om utvärderingen gjorde 2 334 företag en anmälan om inledande av försöket år 2003 och omfattade avgiftsbefrielsen för 17 099 arbetstagare. På grund av avgiftsavdraget sjönk beloppet av socialskyddsavgifter med 4,2 miljoner euro år 2003. Enligt slutrapporten

- avviker förändringarna i sysselsättningen vid försöks- och referensföretagen inte från varandra på något statistiskt signifikant sätt,

- kan det inte påvisas att den regionala befrielsen från socialskyddsavgift skulle ha påverkat sysselsättningen i försöksområdet,

- steg lönerna vid de företag som är verk samma i Lappland i genomsnitt två procent mer än lönerna vid företagen i referensområdet efter att försöket inletts, dvs. ungefär hälften av sänkningen av arbetskraftskostnaderna till följd av befrielsen från socialskyddsavgift kompenseras med en snabbare lönestegring.

Jämförelsen av sysselsättningsutvecklingen grundade sig på s.k. matchade par. För ett företag inom försöksområdet valde man ett annat företag som i fråga om omsättning, antal anställda och lönesumma under de tre föregående åren närmast motsvarade företaget i försöksområdet. Jämförelsen av löneuppgifter grundade sig på löneuppgifter från medlemsföretagen i Servicearbetsgivarna rf och Teollisuuden ja Työntajain Keskusliitto - Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund ry.

I landskapet Kajanaland gäller en motsvarande befrielse från socialskyddsavgift 2005—2009. I Kajanaland är tillämpningsområdet större och omfattar också kommuner, samkommuner, landskapet Kajanaland

samt den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter och det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar. I motiveringen till regeringens proposition motiveras utvidgandet av avgiftsbefrielsen till att gälla kommunala arbetsgivare med att detta delvis ersätter de kostnader som beredningen och genomförandet av förvaltningsförsöket medför. Enligt motiveringen minskar det också behovet av andra stödåtgärder för kommuner.

Lapplands förbund och lappländska företagare har ansett det nödvändigt att försöket med befrielse från socialskyddsavgift fortsätter. Lapplands förbund har föreslagit att försöket med befrielse bör fortsätta för att utvecklingen av företagsverksamheten i glesbebyggda områden som förlorar befolkning skall kunna tryggas. Förbundet anser att den nu gällande tiden för försöket är för kort för att företagen verkligen skall engagera sig och mera bestående resultat kunna uppnås. Förbundet hänvisar dessutom till försöket i landskapet Kajanaland och anser att försöket för jämlikhetens skull bör utvidgas till att gälla även kommunala arbetsgivare och församlingar.

2. Föreslagna ändringar

I denna proposition föreslås att giltighetstiden för lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005 förlängs till 2009 och att lagens rubrik på motsvarande sätt ändras till lag om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2009.

I 1 § föreslås att lagens tillämpningsområde utvidgas så att utöver privata arbetsgivare och statliga affärsverk också en kommun som nämns i lagens 3 §, en samkommun som finns i en sådan kommun, ett kommunalt affärsverk, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar skall få göra avdrag för socialskyddsavgift.

Avsikten med att tillämpningsområdet utvidgas till att omfatta kommuner och församlingar är att avhjälpa obalansen i privata och offentliga arbetsgivares lönekostnader och att behandla kommunerna och församlingarna i det aktuella området på samma sätt som

kommunerna i landskapet Kajanaland. Genom att försöket utvidgas till kommunala arbetsgivare och församlingar strävar man efter att stärka de sysselsättningsskapande effekterna i ett område där kommunernas insats som sysselsättande instans är stor.

Det föreslås att 4 § ändras så att maximibeloppen av de minimis-stöden gäller per arbetsgivare och inte i nuvarande sätt endast sådana arbetsgivare som bedriver företagsverksamhet. Således skall det årliga maximibeloppet på 30 000 euro gälla kommuner, samkommuner, församlingar som privata arbetsgivare och statliga affärsverk. I stödbeloppet skall också beaktas arbetsgivarens avgiftsbefrielse enligt lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i landskapet Kajanaland 2005—2009.

Det föreslås att 17 § ändras så att lagen skall gälla åren 2003—2009. Sista gången skall avgiftsbefrielsen gälla socialskyddsavgifterna för de utbetalda lönerna i december 2009, vilka skall betalas i januari 2010.

Avsikten med förlängningen av försöket med avdrag för socialskyddsavgift är att under en längre tid få erfarenheter av hur avdraget påverkar sysselsättningen och arbetsgivarnas sysselsättningsbetingelser. Avsikten med en långvarigare avgiftsbefrielse är att stärka arbetsgivarnas sysselsättningsbenägenhet i området.

3. Propositionens konsekvenser

Avgiftsbefrielsens kostnadseffekt beräknas uppgå till 6,5 miljoner euro år 2006. Av avgiftsbefrielsen hänför sig 5,6 miljoner euro till privata arbetsgivare, 0,6 miljoner euro till kommunala arbetsgivare och 0,3 miljoner euro till församlingar. Avgiftsbefrielsen minskar beloppet av arbetsgivarnas premier till sjukförsäkringsfonden med 3,5 miljoner euro och till folkpensionsfonden med 3,0 miljoner euro.

Finansieringen av sjukförsäkringsfonden och folkpensionsfonden utredas i år 2006, varvid också uppskattas konsekvenser till statsbudget.

Förlängningen av betalningsunderskottet till försöket med avgiftsbefrielse beräknas ha positiva verkningar på företagets konkurrensställning. Det möjliggör konkurrens om kunnig arbetskraft.

Utgående från utvärderingen av försöket är det huvudsakligen små företag som sysselsätter mindre än tio personer som omfattas av avgiftsbefrielsen.

4. Beredningen av propositionen

Statssekreterare som kansliechef Raimo Sailas har på uppdrag av inrikesministeriet utrett frågan om en förlängning av försöket med befrielse från socialskyddsavgift i norra Lappland och vissa skärgårdskommuner. I utredningen föreslås att försöket skall fortgå och att tillämpningsområdet skall utvidgas till kommuner och församlingar på samma sätt som inom försöket i Kajanaland.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2006. Lagen skall tillämpas i den föreslagna formen första gången på den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i januari 2006 och som skall betalas i februari 2006. När det gäller privata arbetsgivare och statliga affärsverk fortgår försöket med avgiftsbefrielse utan avbrott efter utgången av den gällande lagens giltighetstid. Sista gången ges befrielse i januari 2010 på basis av löner som betalas ut i december 2009.

6. Lagstiftningsordning

Propositionens innehåll motsvarar lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005 med den skillnaden att avgiftsbefrielsen, med avvikelse från den gällande lagen, också skall gälla kommuner, samkommuner, församlingar och kyrkliga samfälligheter. Enligt grundlagsutskottets utlåtande kunde nämnda lag behandlas i vanlig lagstiftningsordning. I fråga om avgiftsbefrielsens omfattning och lagens giltighetstid motsvarar den lag som föreslås i denna proposition lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i landskapet Kajanaland 2005—2009 (1094/2004). Den sistnämnda lagen behandlades också i vanlig lagstiftningsordning.

Regeringen anser att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 20 december 2002 om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005 (1200/2002) lagens rubrik, 1 §, 4 § 2 mom. samt 17 § 1 och 2 mom. som följer:

Lag

om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2009

1 §

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) bestäms om skyldigheten att betala arbetsgivares socialskyddsavgift får en privat arbetsgivare, ett statligt affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (1185/2002), en kommun som nämns i 3 §, en samkommun som finns i någon av de nämnda kommunerna och ett kommunalt affärsverk i någon av de nämnda kommunerna, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar under de förutsättningar som anges i denna lag befrielse från skyldigheten att betala arbetsgivares socialskyddsavgift (avgiftsbefrielse).

4 §

Beloppet av avgiftsbefrielseavdrag som en arbetsgivare med stöd av denna lag och lagen

om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i landskapet Kajanaland 2005—2009 (1094/2004) gör för den socialskyddsavgift som fastställs för respektive lönebetalningsår får inte överskrida 30 000 euro.

17 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003 och gäller till och med den 31 december 2009.

Denna lag tillämpas på arbetsgivares socialskyddsavgift som fastställs på basis av löner som betalas 2003—2009. Avgiftsbefrielsen gäller första gången den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i januari 2003 och som skall betalas i februari 2003 och sista gången den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i december 2009 och som skall betalas i januari 2010.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. betalda lönerna i januari 2006 och som skall
Lagen tillämpas första gången på den social- betalas i februari 2006.
skyddsavgift som fastställs på basis av de ut-

Helsingfors den 21 oktober 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Region- och kommunminister *Hannes Manninen*

Lag

om ändring av lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 2002 om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2005 (1200/2002) lagens rubrik, 1 §, 4 § 2 mom. samt 17 § 1 och 2 mom. som följer:

Lag

om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i vissa kommuner 2003—2009

Gällande lag

1 §

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) bestäms om skyldigheten att betala arbetsgivares socialskyddsavgift får en privat arbetsgivare, ett statligt affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (627/1987) under de förutsättningar som anges i denna lag *under en försökstid på tre år* befrielse från skyldigheten att betala arbetsgivares socialskyddsavgift (avgiftsbefrielse).

4 §

Beloppet av avgiftsbefrielseavdrag som en arbetsgivare som bedriver företagsverksamhet gör med stöd av denna lag för den socialskyddsavgift som fastställs för respektive lönebetalningsår får inte överskrida 30 000 euro.

Förslag

1 §

Utan hinder av vad som i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) bestäms om skyldigheten att betala arbetsgivares socialskyddsavgift får en privat arbetsgivare, ett statligt affärsverk som avses i lagen om statliga affärsverk (*1185/2002*), *en kommun som nämns i 3 §, en samkommun som finns i någon av de nämnda kommunerna och ett kommunalt affärsverk i någon av de nämnda kommunerna, den evangelisk-lutherska kyrkan, dess församlingar och kyrkliga samfälligheter samt det ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar* under de förutsättningar som anges i denna lag befrielse från skyldigheten att betala arbetsgivares socialskyddsavgift (avgiftsbefrielse).

4 §

Beloppet av avgiftsbefrielseavdrag som en arbetsgivare *med stöd av denna lag och lagen om befrielse från arbetsgivares socialskyddsavgift i landskapet Kajanaland 2005—2009 (1094/2004)* gör för den socialskyddsavgift som fastställs för respektive lönebetalningsår får inte överskrida 30 000 euro.

17 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003 och gäller till och med den 31 december 2005.

Denna lag tillämpas på arbetsgivares socialskyddsavgift som fastställs på basis av löner som betalas 2003—2005. Avgiftsbefrielsen gäller första gången den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i januari 2003 och som skall betalas i februari 2003 och sista gången den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i december 2005 och som skall betalas i januari 2006.

17 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003 och gäller till och med den 31 december 2009.

Denna lag tillämpas på arbetsgivares socialskyddsavgift som fastställs på basis av löner som betalas 2003—2009. Avgiftsbefrielsen gäller första gången den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i januari 2003 och som skall betalas i februari 2003 och sista gången den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i december 2009 och som skall betalas i januari 2010.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Lagen tillämpas första gången på den socialskyddsavgift som fastställs på basis av de utbetalda lönerna i januari 2006 och som skall betalas i februari 2006.
